

Pråmkanalens okända historia

Göta Kanalbyggare von Platen tyckte att Karlstads pråmkanal skulle byggas på ett annat ställe. Det, och en del andra intressanta fakta, berättar Sven Larsson om i sin artikel.

Arbetet med kanalen påbörjades 27 augusti 1835. Arbetsstyrkan bestod av knektar från Kungliga Värmlands Regemente och straffångar med mildare brott som fick avtjäna sina straff med dagsverken.

Inspektör för bygget var major Nils Ericson och ansvarig arbetsledare löjtnant Carl Eduard Norström. Tidvis var arbetsstyrkan uppe i 400 personer. Även några kvinnor deltog.

Flatlössen kunde mötas

En sten huggen i berget i boten vid insidan vid kanalens norra slussport ligger på 42.15 över havets normalvattenstånd. Slussen är 130 fot lång och 30 fot bred vid port. Bredden mellan portarna är vid normalvattenstånd 110 fot vid ytan och 26 fot i botten. Djupet är vid lågvatten sex fot.

Under åren 1901-1903 utvidgades kanalen på två ställen så att pråmarna (som kallades flatlöss)

kunde mötas. Kanalens längd mellan Klarälven och Yttre hamnen är 6 000 fot.

Vatten påsläpptes 16 december 1837. Invigningen var torsdag 30 augusti 1838. Sveriges kung Karl XIV Johan hade sänt sex salutkanoner tillverkade vid Stavsjöbruk. Med dessa sköts från Herrhagsberget Kunglig Salut. De finns nu i stadens förråd. Invigningen förrättades av landshövding Johan Didrik af Wingård.

Blev servering

Nyttotrafiken upphörde 1957. Den första bron som byggdes över kanalen var 2.10 meter bred. Den byttes ut 29 april 1901.

Ett hus för slussvakten byggdes. Flera föreningar har hyrt den, tills den för några år sedan blev sommarservering.

Göta Kanalbyggmästaren von Platen föreslog att kanalen skulle byggas från Hamngatan (nuvarande Älvgatan) till Mariebergsviken ungefär efter Grevgatan. Bara lite berg i början sedan sand och lera. Mycket kortare och tio gånger billigare och med centralt läge.

Men ack – han var ju inte värm-länning.

SVEN LARSSON



SALUTKANONER. Sex kanoner skänktes av kung Karl XIV Johan till staden när pråmkanalen invigdes 1838. De här fyra finns att beskåda i Karolinens innergård.

Foto: ERIK MÅRTENSSON



SLUSSVAKTEN. Det som en gång var slussvaktens stuga är i dag sommarservering.

Foto: MATS ZETTERBERG